

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie

Verschijnt maandelijks

25e jaargang nr. 2 - februari 1975

INHOUD: 8 bladzijden
TWEEKLEPPIGEN pag. 67—70
MARIENE FLORA pag. 15—16
VARIA MARITIMA pag. 289—290

EUROPESE PECTINIDAE

Lang gewacht en stil gezwegen. Maar u kunt gerust zijn. We zijn gestart en van nu af zult u maandelijks het artikel over de Europese Pectinidae zien groeien.

Red.

CONCH(YLIOLOGIE) EN KOKKEL

Hebben we als inleiding van de Pectinidae het een en ander verteld over de herkomst van onder meer het woord scallop, in New York Shell Club Notes (oktober 1974) lasen we iets over de herkomst van het Engelse woord conch, waarvan afgeleid conchyliologie (leer der schelpen) en verwant aan ons woord kokkel. Conch komt van het Latijnse woord concha (mossel) en het Griekse kogche. Maar er is meer. Daarvoor moeten we terug naar het Sanskriet, de oude heilige taal van Voor-Indië, welke taal het woord koça kent voor allerlei min of meer stevige afdekkingen, zoals eierschaal, kokon, dop, doos en natuurlijk ook slakkenhuis. Dit woord vindt men terug in kochlias in het Grieks, cochlea (slak) in het Latijn, kuka in het Illyrisch, kukla in het Russisch, cocwy in het Wels en cochal en coichme in het Keltisch. Zelfs de Chinezen gebruikten het woord koi-ka-la voor bepaalde schelpen. Bovendien zou koça ten grondslag liggen aan scaragol of caragolo in het Catalaans, caracol in het Spaans en escargot in het Frans. Wellicht is ook het Arabische woord karakara (het draaien) verwant wegens de spiraalvorm van de schelp.

BIJDRAGE 1975

Indien u uw bijdrage voor 1975 nog niet of niet geheel hebt voldaan, verzoeken wij u dringend dit zo spoedig mogelijk alsnog te doen, waarvoor Nederlandse begunstigers gebruik kunnen maken van bijgesloten acceptgirokaart. Op die kaart is het juiste bedrag vermeld. Dit geldt ook voor degenen, die nog het oude bedrag van f 15,— hebben betaald; zij behoeven uiteraard nog slechts f 2,50 bij te betalen.

Deze oproep geldt vanzelfsprekend niet voor degenen, die hun bijdrage reeds volledig hebben voldaan. Aangezien echter om administratieve redenen de acceptgirokaart aan iedereen moest worden toegezonden, kunnen zij deze kaart vernietigen.

En dan nog een dringend verzoek aan hen, die in het buitenland verblijven. Wilt u voor betaling gebruik maken van de giro of van een internationale postwissel en vooral niet van een bank. Banken plegen ons namelijk voor hun bemiddeling niet onaanzienlijke kosten in rekening te brengen.

Tenslotte herhalen wij nog even: het giro-nummer van de Stichting Biologia Maritima te Den Haag is 60 61 00; de jaarbijdrage is f 17,50.

Met de dank voor uw medewerking van uw

penningmeester

TER OVERDENKING

Naarmate er meer en meer mensen interesse krijgen voor het zeeaquarium, zullen er ook meer en meer lieden hun boterham gaan verdienen met het leveren van dieren. Hiertegen zou geen bezwaar zijn, ware het niet dat er een groot gevaar in schuilt!

Wat wij hier willen zeggen geldt niet alleen voor de zeewateraquariaan, maar evengoed voor de zoetwatercollega. Beide sectoren van de liefhebberij gaan immers heel dikwijls samen.

Het punt is, dat er steeds meer dieren in de handel worden aangeboden, die uit verre landen geïmporteerd worden. Hun bijzondere vorm of hun mooie kleur fleuren dan onze bakken op en ontlocken kretten van bewondering aan onze familie en vrienden.

Naar gelang onze kundigheid — lees hier liever voor: het incassingsvermogen van de dieren — zijn onze troetelkinderen een korter of langer leven beschoren. Zijn ze op een gegeven moment de eeuwigheid ingetreden, dan richten onze schreden zich al ras naar de aquariumhandelaar, die ons maar al te graag weer nieuwe dieren zal verkopen.

Helaas zijn veel exotische vissen en lagere dieren afkomstig van vindplaatsen, waar zij slechts lokaal en soms zeer beperkt lokaal voorkomen. Het vangen voor een lucratieve handel door de plaatselijke bevolking of door dierenvangsters betekent dus een zeer reëel gevaar voor het voortbestaan van bepaalde diersoorten. Hierbij komt nog, dat ook in die verre en exotische landen het bestaande biotoop wordt verkleind door de oprukkende „beschaving” van de mens.

Door het droogleggen van moerassen in Zuid-Amerika werden enkele vissoorten reeds ernstig met uitsterven bedreigd en het zal van de aquariumliefhebber afhangen of deze soorten althans in gevangenschap zullen voortbestaan.

En hier nu, beste lezer, ligt de grote vraag: Wát doen wij met onze beesten?

Laten wij deze de lange gang van hun geboortewater via de handelaar naar onze bakken met onderweg de onvermijdelijke verliezen alleen maar maken om hen gedurende enige tijd de functie van „levend schilderij” te laten vervullen?

Of zijn wij ook bereid ons de moeite te getroosten om ons op onze eigen zeer bescheiden wijze in dienst te stellen van diezelfde natuur, waarvan wij zo graag een stukje in onze huiskamer halen?

Wij zouden ons allemaal náást onze „showbak” in een apart aquarium toe kunnen leggen om een dier naar onze keuze nader te bestuderen, tot voortplanting te brengen en — dat is het belangrijkste van alles — de jongen tot sterke volwassen dieren op te kweken. Dan pas heeft die lange weg van vindplaats tot huiskamer werkelijk zin, want dan pas is het voortbestaan van de soort gewaarborgd, óók als het oorspronkelijke levensgebied door natuurlijke of onnatuurlijke oorzaken voorgoed weggevaagd is.

J. H. Logemann

DENKT U MEE?

De voorgaande hartekreet van ons bestuurslid Logemann noopt inderdaad tot overdenking en het zou mij niet verwonderen, indien het uitlokte tot reactie. Immers, er zijn al onmiddellijk vragen, die rijzen. Is het inderdaad te verwachten, dat de amateuraquarianer een wezenlijke bijdrage kan leveren tot de instandhouding van een in de gevarenzone verkerende diersoort? Moeten we ook eenzelfde waarschuwende vinger opsteken naar de vele schelpenverzamelaars en de toenemende internationale handel? Daar is in ieder geval geen sprake van zelfs maar de geringste bijdrage tot de instandhouding van een of andere soort. Het gaat er niet zo zeer om met deze vragen een pennestrijd uit te lokken, maar wel om u op te wekken aan het door de heer Logemann aangestipte probleem aandacht te besteden.

En schroomt u vooral niet uw visie aan de redactie kenbaar te maken. De natuur, die al zoveel aanslagen heeft te verduren, verdient het, dat wij ons ook eens bewust de vraag stellen, of aan onze belangstelling voor de natuur niet ook voor diezelfde natuur nadelen zijn verbonden en op welke wijze deze kunnen worden vermeden. Ik ben benieuwd naar uw reactie.

W. F.